

Medlemsstaternes lovgivning - Østrig

Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.
Følgende sprog: [de](#) er allerede oversat.

Indledning – Denne side indeholder oplysninger om retssystemet i Østrig og giver et overblik over østrigsk lovgivning.

Retskilder

Østrigsk ret er for størstedelens vedkommende **skreven ret**. Sædvaneret spiller derimod kun en meget lille rolle. Afgørelser truffet af de øverste domstole udstikker vigtige rettesnore for rets anvendelsen og har stor betydning, men retspraksis anerkendes ikke formelt som retskilde.

Ifølge **østrigsk forfatningsret** er de alment anerkendte folkeretlige regler en del af østrigsk forbundsret, og **folkeretlige traktater** gennemføres i østrigsk ret med eller uden specifik lovgivning. Traktatbestemmelers placering i det nationale retssystem afhænger af indholdet.

Folkeretlige traktater, der ændrer eller supplerer forfatningen, skal vedtages af Østrigs nationalråd (*Nationalrat*) med samme kvalificerede flertal som forbundsforfatningslove. Traktater, der ændrer eller supplerer lovgivning, kræver samme flertal som almindelig lovgivning.

Folkeretlige traktater indgås principielt af forbundspræsidenten på forslag af forbundsregeringen eller en forbundsminister med bemyndigelse fra regeringen. Politiske traktater og traktater, der ændrer eller supplerer loven, kræver godkendes af nationalrådet. Forbundspræsidenten kan bemyndige forbundsregeringen eller de ansvarlige medlemmer af regeringen til at indgå visse former for folkeretlige traktater, der hverken er af politisk art eller ændrer eller supplerer loven.

Ud over den nationale forbunds(forfatnings)ret har de **ni delstater** i henhold til den østrigske forbundsforfatning hver sin **delstats (forfatnings)ret**. Delstatsforfatningsretten skal være i overensstemmelse med forbundsforfatningsretten og er derfor **underordnet** denne. En sådan rangorden findes dog principielt ikke mellem bestemmelser i forbunds- og delstatslovgivningen. Delstaterne har på de områder, der hører under deres kompetence, siden 1988 haft beføjelse til at indgå folkeretlige traktater. Udenrigsanliggender varetages dog stadig primært på forbundsniveau.

Lovgivningsmæssige instrumenter – retskildernes hierarki

Forbundsforfatningslovgivning skal vedtages af et flertal på to tredjedele af de afgivne stemmer i nationalrådet, og mindst halvdelen af medlemmerne skal være til stede. Lovgivningen skal udtrykkelig være angivet som en "forfatningslov" eller "forfatningsbestemmelse".

Bestemmelser i forbundslovgivningen kræver, at mindst en tredjedel af nationalrådets medlemmer er til stede, og at der er et simpelt flertal af de afgivne stemmer.

1. Forbundsforfatningens grundprincipper

Følgende grundprincipper i forbundsforfatningen er de vigtigste bestemmelser i det østrigske retssystem:

- det demokratiske princip
- princippet om magtens deling
- retsstatsprincippet
- det republikanske princip
- forbundsstatsprincippet
- det liberale princip.

Tilsammen danner disse principper den **forfatningsmæssige grundstruktur** (*verfassungsrechtliche Grundordnung*).

Deres forfatningsmæssige betydning er stor, idet enhver grundlæggende ændring af forbundsforfatningen skal godkendes ved en folkeafstemning inden for rammerne af lovgivningsproceduren. En fravigelse af et af grundprincipperne eller en væsentlig ændring af forholdet mellem dem betragtes som en grundlæggende ændring af forfatningen.

2. Primær og sekundær EU-ret

Med **Østrigs tiltrædelse af EU** den 1. januar 1995 var det nødvendigt at ændre den østrigske forbundsforfatning grundlæggende. Østrigs retssystem har siden tiltrædelsen ikke kun været bestemt af østrigsk forfatningsret, men også af EU-retten. Den fremherskende opfattelse er, at **EU-retten går forud for national ret**, også almindelig forbundsforfatningsret, men ikke forud for forbundsforfatningens grundprincipper.

3. "Almindelig" forbundsforfatningsret

Forfatningsretten opstiller "spillereglerne" for den politiske proces, idet den fastsætter:

- lovgivningsproceduren
- de øverste organers stilling i staten
- det indbyrdes forhold mellem forbund og delstater, når det gælder lovgivning og håndhævelse
- domstolens kontrol med statens handlinger.

4. Forbundslove

Forfatningens grundprincip om retsstaten binder hele den udøvende magt i forvaltningen og retsplejen til loven.

Forbundsforfatningen fastsætter fordelingen af lovgivningsbeføjelser mellem forbund og delstater.

5. Bekendtgørelser

Bekendtgørelser (*Verordnungen*) er **generelle forskrifter, der udstedes af forvaltningsmyndigheder**, og som er bindende for alle borgere. Forfatningen giver en generel bemyndigelse til at fastsætte gennemførelsesbekendtgørelser, der præciserer de regler, der er fastsat i mere generelle bestemmelser, normalt i almindelige love. Bekendtgørelser kan kun ændre eller supplere loven, når der er udtrykkelig hjemmel hertil i forfatningen.

6. Kendelser

Kendelser (*Bescheide*) er primære forvaltningsinstrumenter til gennemførelse af love, som er rettet til en eller flere nærmere angivne personer.

Institutionelle rammer

Lovgivningsmagten

Forbundsforfatningen fordeler kompetencen mellem forbund og delstater og de forskellige organer, der deltager i lovgivningsprocessen.

Forbundslovgivning vedtages af begge kamre, **nationalrådet** (*Nationalrat*) og **forbundsrådet** (*Bundesrat*). De 183 medlemmer af nationalrådet vælges ved direkte valg. Forbundsrådet vælges af landdagene (*Landtage*). Som hovedregel har forbundsrådet kun indsigelsesret mod et lovforslag.

Landdagene lovgiver på delstatsniveau.

Lovgivningsprocessen

Lovforslag kan fremsættes for nationalrådet:

- af dets medlemmer
- af forbundsregeringen
- af forbundsrådet.

Et borgerinitiativ kan fremsættes for nationalrådet, hvis det er underskrevet af 100 000 stemmeberettigede eller en sjettedel af de stemmeberettigede borgere i tre delstater.

I praksis **frem sættes de fleste lovforslag af forbundsregeringen**. Lovforslag fra forbundsregeringen skal vedtages enstemmigt af forbundsregeringen (i ministerrådet). De udarbejdes af den ansvarlige minister, og inden de godkendes af regeringen, indhentes kommentarer fra andre organer, f.eks. delstaterne eller interessegrupper.

Når lovforslagene er vedtaget i nationalrådet, skal de godkendes af forbundsrådet. (Forbundsfinanslove skal ikke forelægges forbundsrådet.) Forbundskansleren forelægger så præsidenten forslaget til **stadfæstelse**.

Nationalrådet kan beslutte at sende et forslag til **folkeafstemning**. Et flertal af medlemmerne af nationalrådet kan også kræve en folkeafstemning. Lovforslaget, som allerede er vedtaget af nationalrådet, skal så godkendes ved en folkeafstemning, inden det stadfæstes. En grundlæggende ændring af forfatningen kræver også en folkeafstemning.

Præsidenten bekræfter, at et lovforslag er vedtaget i overensstemmelse med forfatningen, ved at underskrive det. Denne **stadfæstelse** kontrasignes af forbundskansleren.

Forbundslove bekendtgøres i *Bundesgesetzblatt* (Østrigs lovtidende), når de er kontrasigneret af forbundskansleren. Medmindre det er udtrykkeligt fastsat i en forbundslov, at den gælder med tilbagevirkende kraft, eller at den gælder fra en bestemt dato, **træder den i kraft** ved udgangen af den dag, hvor den udgave af lovtidende, der indeholder bekendtgørelsen, offentliggøres og udsendes.

En lov kan ophæves enten udtrykkeligt eller ved vedtagelse af ny lovgivning, der indholdsmæssigt er i strid med den ældre bestemmelse (faktisk ophævelse). En specialregel går forud for en generel regel. Det kan også fastsættes i en retsforord, hvor længe den er gyldig.

Juridiske databaser

 [Østrigs retsinformationssystem](#) (*Rechtsinformationssystem des Bundes – RIS*), der koordineres og drives af forbundskancelliet, giver onlineadgang til østrigsk lovgivning.

Er der gratis adgang til databasen?

Der er gratis adgang til Østrigs retsinformationssystem (RIS).

Kort beskrivelse af indhold

RIS-databasen indeholder oplysninger om:

- **Forbundslove**

1. Forbundslove
2. Den officielle udgave af *Bundesgesetzblatt* (Østrigs lovtidende) tilbage til 2004
3. *Bundesgesetzblatt* (Østrigs lovtidende) 1945-2003
4. Lovtidender 1848-1940
5. Lovtidender 1780-1848
6. Tyske lovtidender 1938-1945
7. Udkast til lovforslag
8. Regeringslovforslag

- **Delstatslove**

1. Delstatslove
2. Aktuelle delstatslovtidender – med undtagelse af Niederösterreich og Wien

- **Kommunal lovgivning:** kun udvalgte dokumenter fra Kärnten, Niederösterreich, Salzburg, Steiermark og Wien

- **Retsafgørelser**

1. Forfatningsdomstolen (*Verfassungsgerichtshof*)
2. Forvaltningsdomstolen (*Verwaltungsgerichtshof*)
3. Forvaltningsdomstolens fortegnelse over retsakter (*Normenliste*)
4. Domme afsagt af højesteret (*Oberster Gerichtshof*), de højere regionale domstole (*Oberlandsgerichte*) og andre domstole
5. Uafhængige forvaltningsdomstole (*Unabhängige Verwaltungssenaten*)

6. Det uafhængige økonomiævn (*Unabhängiger Finanzsenat*)
7. Asyldestolen (*Asylgerichtshof*)
8. Det uafhængige føderale asylnævn (*Unabhängiger Bundesasylsenat*)
9. Miljønævnet (*Umweltsenat*)
10. Det føderale kommunikationsnævn (*Bundeskommunikationssenat*)
11. Kontrolmyndighederne for offentlige indkøb (*Vergabekontrollbehörde*)
12. Ankenævnet (*Berufungskommission*) og det øverste disciplinærnævn (*Disziplinaroberkommission*)
13. Databeskyttelsesnævnet (*Datenschutzkommission*)
14. Kontrolnævnet for medarbejderrepræsentation (*PersonalvertretungsAufsichtskommission*)
15. Ligestillingsnævn (*Gleichbehandlungskommissionen*)
 - **Dekreter (*Erlasse*)**
 1. Dekreter fra forbundsministerier
 2. Dekreter fra forbundsjustitsministeriet

Visse østrigske love foreligger også på engelsk.

Websitet [Østrigs retsinformationssystem](#) indeholder flere oplysninger.

Relvante links

[Retsorden – Østrig](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 25/04/2017